

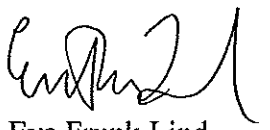
Handläggare
Git Skog
Telefon: +46 8-508 36 217**Till**
Äldrenämnden
den 17 december 2013

Revidering av riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg

Handläggning av bistånd enligt SoL och insatser enligt LSS till personer 65 år och äldre

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förslaget till nya riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg – Handläggning av bistånd enligt SoL och insatser enligt LSS till personer 65 år och äldre godkännes.
2. Riktlinjerna ersätter Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen, dnr 105-273/2009.
3. Förslaget överlämnas till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Eva Frunk Lind
Förvaltningsdirektör

AnnMarie Ståhl
Avdelningschef

Sammanfattning

Nu gällande riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen, Dnr 105-273/2009, är beslutade av kommunfullmäktige 2010-06-21. Behovet att revidera riktlinjerna är främst föranlett av att det tillkommit lagändringar i SoL, rättspraxis och att Socialstyrelsen utkommit med nya Föreskrifter och anvisningar som påverkar själva handläggningen av ärenden

Syftet med "Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg, Handläggning av bistånd enligt SoL och LSS till personer 65 år och äldre" är att säkerställa rättsäkerhet och lika behandling när det gäller bedömning och tillgång till de insatser som ska erbjudas från socialtjänstens äldreomsorg. Riktlinjerna ska dessutom ge stöd och vägledning för biståndshandläggaren i det praktiska arbetet med de individuella behovsbedömningar som alltid ska göras.

Bakgrund

Socialtjänstlagen är en ramlag som ger kommunerna handlingsutrymme för att utforma äldreomsorgen efter lokala förutsättningar och behov. Enligt lagen ska den enskilde tillförsäkras skälig levnadsnivå och bistånd ska utgå från en bedömning av den enskildes individuella behov. Riktlinjer för handläggning av ärenden är ett komplement till gällande lagstiftning och andra övergripande dokument och regelverk som gäller inom detta område. Riktlinjerna ska också ge stöd och vägledning i myndighetsutövning.

Nu gällande riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen, Dnr 105-273/2009, är beslutade av kommunfullmäktige 2010-06-21. Behovet av att revidera riktlinjerna är främst föranlett av att det tillkommit lagändringar i SoL, rättspraxis och att Socialstyrelsen utkommit med nya Föreskrifter och anvisningar som påverkar själva handläggningen av ärenden. Det finns också ett behov att förtydliga vissa delar för att upprätthålla likställighetsprincipen i staden och att stärka rättssäkerheten för den enskilde.

Ärendet

Syftet med ”Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg, Handläggning av bistånd enligt SoL och LSS till personer 65 år och äldre” är att säkerställa rättsäkerhet och lika behandling när det gäller bedömning och tillgång till de insatser som ska erbjudas från socialtjänstens äldreomsorg. Riktlinjerna ska dessutom ge stöd och vägledning för biståndshandläggaren i det praktiska arbetet med de individuella behovsbedömningar som alltid ska göras.

Handläggning och dokumentation

De föreslagna riktlinjerna har en ny layout och när det gäller frågor gällande handläggning och dokumentation hänvisas till Socialstyrelsens handbok ”Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten”. Där behandlas bland annat allmänna förvaltningsrättsliga regler, principer, mål och grunder för SoL och LSS, rätten till bistånd och insatser och regler som styr handläggning och dokumentation m.m. I riktlinjerna tas i första hand upp den handläggning som är specifik för Stockholms stad.

Stockholms stads värdegrund och värdighetsgarantier

Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Som ett förtydligande

finns nu även Stockholms stads värdegrund och värdighetsgarantier med i riktlinjerna.

Kartläggnings- och bedömningsinstrumentet

I riktlinjerna framgår nu att Kartläggnings- och bedömningsinstrumentet ska användas i all handläggning av ärenden inom äldreomsorgen. Syftet är att äldre i Stockholms stad ska erhålla en professionell handläggning där utredningsmetodik, bedömning och beslut om insatser är likvärdig i staden.

Brandförebyggande åtgärder

Bland bränder som leder till insatser från räddningstjänsten är personer över 65 år överrepresenterade som grupp. I riktlinjerna uppmärksammas biståndshandläggaren på vikten av att även väga in i bedömningen om den enskilde har ett riskbeteende som kan medföra brandrisk.

Beslut

För att öka den enskildes insyn och möjlighet till påverkan ska den äldre i Stockholms stad få en skriftlig utskrift av utredning och beslut.

Övriga insatser

Stockholms stad miljöprogram visar stadens ambitioner inom miljöområdet. Som ett steg i att medvetet förbättra miljön ingår också hantering av hushållssopor och källsortering. Riktlinjerna tar därför upp att den som har behov av att få hjälp med sophantering och källsortering ska kunna få hjälp med det. Till övrig insats räknas också snöskottning

Mat och måltider

Maten är inte bara livsnödvändig den kan också vara dagens viktigaste händelse. Ett förtydligande har gjorts gällande mat och måltider och den som är i behov av denna hjälp ska i första hand få behovet tillgodosett genom matlagning. Det är också möjligt för den enskilde att få hjälp med leverans av matlådor.

Utevistelse

Att kunna komma ut från sin bostad är för många av stor betydelse varför ett förtydligande har gjorts och biståndshandläggaren ska beakta den enskildes individuella behov och önskemål om utevistelse och sociala aktiviteter.

Följeslagare inom hemtjänst – ledsagning för kulturella och sociala aktiviteter

Ett förtydligande har gjorts vad gäller följeslagare som beviljas som särskild insats i beslutet om hemtjänst och ledsagare som fattas som ett separat beslut för att den enskilde ska kunna delta i samhällets gemenskap. Ett särskilt förtydligande har gjorts som avser ledsagning för personer med synskada som innebär att de kan beviljas ledsagning även för att kunna uträtta inköp och ärenden om behovet av ledsagning beror på synskada.

Äldre med psykiska funktionsnedsättningar

Äldre med psykiska funktionsnedsättningar har många gånger behov av insatser som inte kan tillgodoses inom traditionell hemtjänst. Ett nytt avsnitt är kontaktperson som även kan beviljas till personer som fyllt 65 år. Kontaktpersonens väsentligaste uppgift är att fungera som ett personligt stöd och hjälpa till på olika sätt. Ett förtydligande har också gjorts gällande boendestöd enligt SoL, som kan beviljas för att upprätthålla och utveckla den enskildes resurser.

Servicehus

Stadens servicehus ska ses som en gemensam resurs för staden. Servicehus ingår inte i valfrihetssystemet men den enskildes önskemål om boende vid ett särskilt servicehus ska beaktas så långt som möjligt. Bedömningen ska grunda sig på en helhetsbedömning med fokus på den enskildes upplevelse av otrygghet där även ålder ska beaktas. Omvårdnadsbehovet ska dock inte vara så omfattande att den enskildes behov av omvårdnad bättre tillgodoses på ett vård- och omsorgsboende.

Vård- och omsorgsboende

Samtliga vård- och omsorgsboenden ska erbjuda ett boende där varje enskild individs personliga behov tillgodoses.

Ett förtydligande har gjorts vad gäller kriterier för att bevilja vård- och omsorgsboende. I riktlinjerna finns tre kriterier beskrivna och det räcker att den enskilde uppfyller ett av kriterierna.

1. Omvårdnadsbehovet ska vara så omfattande över dygnet alla timmar att behovet inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser.
2. Det ska finnas medicinska behov och behov av närhet till sjuksköterska och/eller personal om behov av hjälp nattetid inte finns.

3. Oro orsakad av kognitiv svikt eller demenssjukdom som påverkar den enskildes förmåga att fungera i ordinärt boende.

Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till ålder och ensamhet. Effekterna av att alla stockholmare över en viss ålder som söker vård och omsorgsboende beviljas plats, ska utredas.

Ansvarsfördelning mellan bosättningskommun och vistelsekommun

1 maj 2011 infördes i 2 a kap SoL och 16-17 §§ LSS bestämmelser gällande ansvarsfördelningen mellan bosättningskommun och vistelsekommun. Reglerna syftar till att förtydliga kommunernas ansvar och därigenom skapa bättre förutsättningar för att undvika tvister och stärka den enskildes rättigheter samt att underlätta för den enskilde i kontakterna med kommunerna.

Ansökan om stöd- och hjälpinsatser inför kortare vistelse i annan kommun bör som regel göras till bosättningskommunen. Ansökan bör i normalfallet avse hemtjänst, trygghetslarm och eller ledsagning.

I Stockholms stad är det skäligt att för den som bor på vård- och omsorgsboende, kunna få åka på tillfällig vistelse till annan kommun två veckor per år. Den enskilde får själv bekosta resa och uppehälle.

Under sin vistelse i annan kommun kan den enskilde vara i behov av stöd- och hjälpinsatser, exempelvis hemtjänst. I fall som dessa kommer detta att medför en extra kostnad för stadsdelsnämnden, dels kostnaden för vård- och omsorgsboendet dels kostnaden för hemtjänst i vistelsekommunen.

Stockholms stad som vistelsekommun

För den som tillfälligt vistas i Stockholms stad är inte valfrihetssystemet tillgängligt. Ansvarsfördelningen avser två kommuner och begäran om hjälp med verkställighet görs av bosättningskommunen till vistelsekommunen. Stockholms stad gör en beställning till den kommunala hemtjänstutförare som ligger närmast vistelseadressen.

Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen för kostnader med anledning av verkställighet som vistelsekommunen bistått med. Ersättningen ska betalas enligt den ersättningsnivå som bosättningskommunen tillämpar för motsvarande insatser, som

kan vara högre eller lägre än Stockholms stads ersättningssystem. Stockholms stad ersätter utföraren enligt stadens ersättningssystem.

Personer som bor i annat land

Av Socialstyrelsens handbok framgår att en ansökan om ett särskilt boende från nordisk person som befinner sig i Stockholms stad ska behandlas som vilken annan ansökan från en person bosatt i en annan kommun eller stadsdel. Utgångspunkten är att nordiska medborgare likställs med svenska medborgare inom konventionens område så länge de befinner sig i Sverige. I riktlinjerna föreslås att i vissa fall kan en ansökan om ett vård- och omsorgsboende skickas direkt från hemlandet.

Ovanstående tillvägagångssätt överensstämmer väl med handläggningsrutiner för utlandssvenskar som har ett omfattande behov av vård och omsorg och som önskar flytta till ett vård- och omsorgsboende i Sverige.

Ärendet beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen i samverkan med juridiska avdelningen på stadsledningskontoret och en arbetsgrupp med representanter från stadsdelsförvaltningarna Bromma, Hägersten-Liljeholmen och Östermalm.

Synpunkter har inhämtats från socialförvaltningen och synskadades riksförbund, SRF.

Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 10 december 2013. Det gemensamma för socialnämnden, äldre- nämnden och överförmyndarnämnden, rådet för funktionshinderfrågor kommer att ta del av ärendet den 12 december 2013.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner förslaget till nya riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg, Handläggning av bistånd enligt SoL och insatser enligt LSS till personer över 65 år.

Bilaga

Förslag till riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg, Handläggning av bistånd enligt SoL och insatser enligt LSS till personer 65 år och äldre